

Protocol de Seguretat transfusional.

Hospital Parc Taulí. Sabadell

Imma Roig

Maig 2009

SEGURETAT I EFICÀCIA TRANSFUSIONAL

PROMOCIÓ

SELECCIÓ de
DONANTS

COLECTA

PROCESSAMENT

TESTS M.
INFECCIOSES

INDICAC
MEDICA

TESTS
PRE-
TRANSF.

LLIBERACIÓ

ADMINISTRACIÓ

MONITORITZAR
AVALUAR

PRODUCTE SEGUR

A L' HOSPITAL

SEGURETAT TRANSFUSIONAL: PROCÉS TOTAL

Medicina Transfusional

Objectiu

Que el tractament del pacient amb components Sanguinis :

- ❖ sigui eficaç: milloria del pronòstic clínic
- ❖ no produeixi efectes adversos en el pacient
- ❖ no transmeti malalties

SEGURETAT I EFICÀCIA TRANSFUSIONAL

Segle XXI

Segle XX

PROMOCIÓ

SELECCIÓ de
DONANTS

COL·LECTA

PROCESSAMENT

TESTS M.
INFECCIOSES

INDICAC
MEDICA

TESTS
PRE-
TRANSF.

LLIBERACIÓ

ADMINISTRACIÓ

MONITORITZAR
AVALUAR

PRODUCTE SEGUR

A L' HOSPITAL

SEGURETAT TRANSFUSIONAL: ÚS ÒPTIM

Protocol de Seguretat transfusional

Objectiu

- Garantir una terapia transfusional amb el ***mínim risc possible***, gràcies a la col.laboració de tot el personal implicat, coneixedor de les seves **responsabilitats**, d'acord amb la informació que recull la **guia institucional d'ús òptim de la sang**.

Protocol de Seguretat Transfusional:

A qui va dirigit?

- **A tot el personal implicat en el procés transfusional**
 - ✓ **Direcció**
 - ✓ **Metges prescriptors**
 - ✓ **Infermeria**
 - ✓ **Auxiliars**
 - ✓ **Administratius**
 - ✓ **Personal Servei de Transfusió**
 - ✓ **Pacients**

Seguretat de principi a fi

- Indicació mèdica / Consentiment informat
- Sol.licitud de transfusió
- Extracció de mostres pretransfusionals
- Transport i recepció de mostres
- Proves de compatibilitat
- Preparació hemoderivat
- Lliberació component sanguini.
- Administració de la transfusió.

Responsabilitat de Direcció

- **Facilitar sistemes d'identificació de pacients.**
- **Contribuir en el desenvolupament de la política transfusional del hospital - Comitè Hospitalari de Transfusió Sanguínia**
- **Promoure i facilitar programes de formació continuada en transfusió (personal de staff i de nova incorporació)**
- **Facilitar l'implantació de mesures per potenciar la seguretat transfusional.**

Responsabilitat mèdica

- Fer una indicació correcta (guia d'ús òptim de la sang)
- Justificació de la transfusió a la H^aClínica
- Informar al malalt dels riscos, beneficis i alternatives
- Obtenir la signatura del consentiment.
- Fer una sol·licitud correctament complimentada
- Registrar ordre mèdica per cada transfusió: tipus de component i durada infusió.
- Detectar i notificar efectes adversos.

SEGURETAT DE LA SANG: Ús òptim

➤ Demanar el Consentiment
del pacient

Augmenta la responsabilitat de metge i pacient

Responsabilitat d'infermeria (I)

- **Extracció de mostres pretransfusionals i administració de components sanguinis.**

- **Identificació del malalt i de la mostra pretransfusional**
- **Informació al malalt sobre riscos i necessitat d'avisar ràpidament si en el curs de la transfusió apareixen efectes adversos.**

Responsabilitat d'infermeria (II)

- Realització de comprovacions prèvies a la transfusió. → *Recomprovació de grup ABO a capçalera*
- Registres de les constants pre i post transfusionals.
- Comunicació d'efectes adversos al Servei de Transfusions. → *Enviar full Hemovigilancia complimentat*
- Registrar a la història les transfusions administrades.

Recomendación (2004) 18 Committee of the Ministers to member states on teaching transfusion medicine to nurses (15-diciembre- 2004)

“La seguretat de les transfusions (que tenen que ser prescrites per metges), **depèn en gran mesura dels infermers/es** implicats en el procés de la transfusió; la seva formació es clau per la seguretat, eficàcia i qualitat de la mateixa.

L'ús òptim no s'aconseguirà sense l'estreta col·laboració de tots els implicats en el complicat procés de la transfusió...”

Responsabilitat del personal auxiliar

- Facilitar la **identitat del malalt** amb nom, cognoms i n^o de història per poder recollir la sang.
- **Identificar el producte** conforme correspon al malalt per qui l'ha sol.licitat

Responsabilitat del personal del Servei de Transfusió

- Identificació i acceptació de mostres i formularis de sol.licitud correctes.
- Acceptació d'ordres telefòniques en casos desesperats.
- Revisió de la indicació dels components.
- Anàlisi dels antecedents i problemes transfusionals previs.
- Realització de les proves de compatibilitat:
- Conservació, inspecció i identificació de la sang.
- Recollida d'incidents i estudis de r. adverses.
- Comunicació d'efectes adversos greus al Programa d'Hemovigilància.

SEGURETAT I EFICÀCIA TRANSFUSIONAL a l'hospital

Indicació
mèdica

Tests
pretransfusional

Administració

monitorització
avaluar

Selecció i
Entrega

ÚS ÒPTIM

SEGURITAT DEL PROCÉS TOTAL

Seguretat transfusional

pas a pas

- **Instruccions per fer una extracció pretransfusional:**
 - ✓ Sol.licitud correcta i consentiment signat pel metge i pel malalt
 - ✓ Tub EDTA (tap lila)
- **Identificar al malalt mitjançant la sol.licitud mèdica:**
 - ✓ preguntar com es diu? I comprovar que el nom és el mateix que figura a la sol.licitud mèdica
- **Realitzar l'extracció:**
 - ✓ Retolar el tub a la capçalera del malalt, immediatament, amb el nom i cognoms.
- **Signar a la sol.licitud com a responsable de la mostra**
 - ✓ Identificar-se amb nom i cognom llegible / Data i hora

Seguretat transfusional

pas a pas

- **Enviar la mostra i la sol.licitud:** (tan aviat com sigui possible)
- **Desar la còpia destinada a la història clínica:**
 - Com a comprovant de la transfusió, quan finalitza el procediment
- **Prendre les constants pretransfusional:**
 - Temperatura, tensió arterial, freqüència cardíaca,
- **Lliurament de la sang**
 - Per tub pneumàtic o mitjançant personal administratiu.
 - Els concentrats d'hematies es lliuren d'1 en 1.
 - Cal iniciar la transfusió abans de transcorreguts 30' del lliurament.
 - Retornar la sang si la transfusió no es pot iniciar en aquest plaç.

Seguretat transfusional

pas a pas

- **Abans d'iniciar la transfusió** → **Comprovacions:**
 - Preguntar “com es diu”? → identificació positiva:
 - Comprovació grup ABO a capçalera

PACIENT	HEMATIES	PLASMA
O	O	O, A, B, AB
A	A, O	A, AB
B	B, O	B, AB
AB	AB, A, B, O	AB

- **Si les verificacions són correctes:**
 - Observar i agitar suaument el producte rebut.
 - Assegurar-se que té un aspecte normal.
- **Registre de la transfusió:**
 - Tipus de producte. Compatibilitat ABO. Hora d'inici.
 - Enganxar etiqueta d'identificació pacient-component

Seguretat transfusional

pas a pas

- **Administració de la sang:**
 - Informar al pacient
 - Barrejar i perforar amb l'equip d'infusió
 - Velocitat d'infusió i temps d'administració
 - Control constants i possibles efectes adversos

Aturar la infusió i avisar metge

- **Comunicat d'Hemovigilància:**
 - Negatiu: transfusió sense incidents.
 - Positiu: Hi ha hagut un incident i es notifica el problema.

TRANSGRESIONS DEL PROTOCOL DE SEGURETAT TRANSFUSIONAL:

mesures correctores

1. La **sol.licitud de transfusió** no compleix els requisits exigits.
 - **retornem** x correcta complimentació.
2. **Tubs** no identificats:
 - **retornem** tub i sol.licitud x identificació.
3. Retards en el **Lliurament**
x fallo del tub pneumàtic : perdua de bosses
 - **confirmar** recepció hemoderivat.

Sol.licituds de transfusió

- **Identificació correcte del receptor.**
- **Identificació del metge prescriptor.**
- **Identificació de la persona que ha extret les mostres de sang pel estudi de compatibilitat pretransfusional.**
- **Tipus i quantitat del component sanguini sol.licitat.**
- **Motiu de la sol.licitud.**
- **Grau d'urgència.**

TRANSGRESIONS DEL PROTOCOL DE SEGURETAT TRANSFUSIONAL

4. Errors en l'administració.

- manca **identificació** receptor / component
- manca **recomprovació** grup a capçalera.

5. Mancances en el **registre** transfusional.

6. Manca **notificació** de **efectes adversos**

7. Manca **retorn** full d'hemovigilància.

Errors transfusionals

Incumpliment del protocol

- **Any 2006 : 1 error transfusional ABO compatible** x identificació incomplerta del pacient (Es recomprova grup a capçalera)
- **Any 2007 : 2 errors transfusionals ABO compatibles** x manca d'identificació pacients en segones bosses
- **Any 2008 : 1 error transfusional ABO compatible** x decisió mèdica a la capçalera del malalt en una transfusió desesperada.

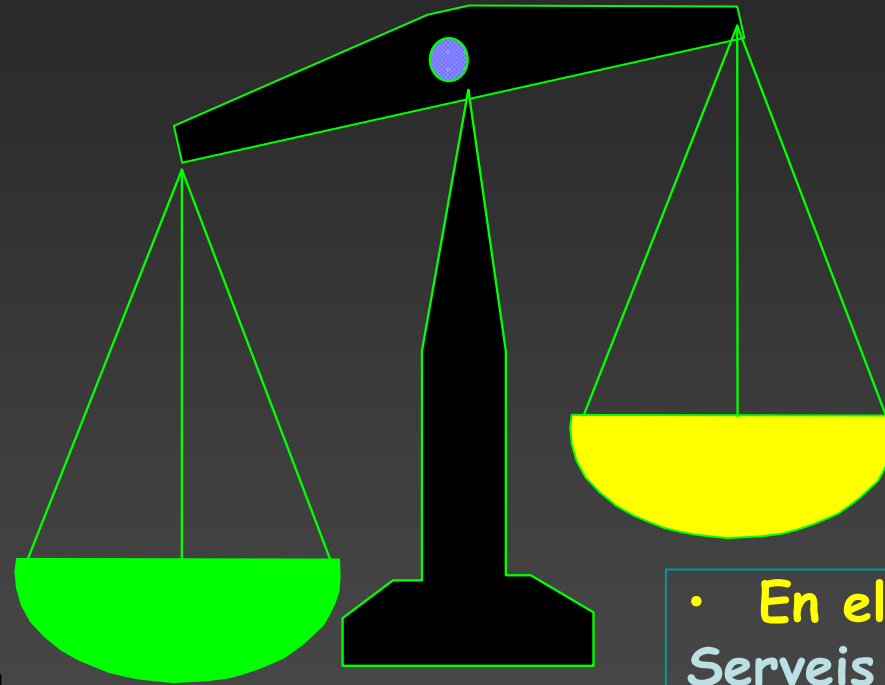
Seguretat Transfusional.

Punt crític

Identificació del pacient:

Transfusió al pacient equivocada i/o del component erroni: causa més probable de mort evitable

Seguretat Transfusional

Suficiència

Asoc. Voluntarios

Productes sanguinis segurs
Baix risc residual

C. de Hemodonació

- **En els hospitals:**
Serveis de Transfusió:
Mitjans apropiats
Hemovigilància
S. Clínics:
Ús racional dels CS
Protocols de Seguretat
transfusional